

Lidia Derfert-Wolf
Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy
Stowarzyszenie EBIB
lidka@utp.edu.pl

Felieton normalizacyjny

Odpowiedź na pytanie „Po co bibliotekom normalizacja?” wymaga najpierw zastanowienia się nad samym terminem „normalizacja”. Słownik Języka Polskiego PWN definiuje ją jako *opracowanie i wprowadzenie obowiązujących przepisów, norm w zakresie pewnych czynności, świadczeń, prac itp.*¹ Podobnie, choć bardziej szczegółowo, przedstawia to *Ustawa o normalizacji*², w której normalizację określa się jako *działalność zmierzającą do uzyskania optymalnego, w danych okolicznościach, stopnia uporządkowania w określonym zakresie, poprzez ustalenie postanowień przeznaczonych do powszechnego i wielokrotnego stosowania, dotyczących istniejących lub mogących wystąpić problemów*. Efektem tej działalności są dokumenty normalizacyjne *ustalające zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników, niebędące aktem prawnym*³. Za podstawowy dokument normalizacyjny uważa się normę, którą stanowi grupa przyjętych, na zasadzie porozumienia zainteresowanych organizacji lub osób, postanowień do dobrowolnego zastosowania. Innymi dokumentami normalizacyjnymi są przepisy, zasady, kodeksy postępowania⁴.

Synonimami normalizacji są: ujednoczenie, standaryzacja, unifikacja, regulacja. W odniesieniu do bibliotek Mirosław Górny wymienia trzy zasadnicze obszary jej zastosowania: w tworzeniu metadanych, w organizacji i sposobie funkcjonowania bibliotek oraz w usługach bibliotecznych. Ich normalizacja powinna gwarantować efektywność działań bibliotek, ułatwiać użytkownikom korzystanie z systemów bibliotecznych, ułatwiać współpracę międzybiblioteczną, kształcenie i szkolenie personelu, zakładanie nowych bibliotek i modernizację już istniejących⁵.

Czy tak rzeczywiście jest? Znalezienie jednoznacznej odpowiedzi okazuje się wcale nie takie proste. Owszem, mamy powołane do tego ciała i organizacje normalizacyjne – np. Komitet Techniczny 242 PKN, którego prace opisuje Anna Marsula – ale czy ich działalność jest wciąż aktualna i wystarczająca na dzisiejsze czasy? Swoimi wątpliwościami w tym zakresie dzieli się Wanda Klenczon, analizując sytuację w Polsce i porównując ją do rozwiązań przyjętych za granicą. Z kolei Aleksander Radwański prezentuje praktyczne spojrzenie

¹ Normalizacja. W: *Słownik Języka Polskiego PWN* [on-line] [dostęp 6.11.2015]. Dostępny w: <http://sjp.pwn.pl/sjp/normalizacja:2490850.html>.

² *Ustawa z dn. 12 września 2002 r. o normalizacji*. Dz.U. z 2002 r., nr 169, poz. 1386.

³ Tamże.

⁴ Normalizacja. W: *Encyklopedia Zarządzania* [on-line] 21 czerwca 2015 [dostęp 6.11.2015]. Dostępny w: <http://mfiles.pl/pl/index.php/Normalizacja>.

⁵ GÓRNY, M. Standaryzacja i unifikacja – kłopot czy korzyści? W: *Polskie biblioteki akademickie w Unii Europejskiej*, Łódź, 23–25 czerwca 2004 r.: materiały konferencyjne [on-line] s. 14 [dostęp 6.11.2015]. Dostępny w: http://bg.p.lodz.pl/konferencja2004/pelne_teksty/gorny.pdf.

na kwestie związane z ujednoceniem dokumentacji i statystyki bibliotecznej, formatów bibliograficznych oraz kosztów funkcjonowania bibliotek, z perspektywy użytkownika, bibliotekarza i organizatora biblioteki. Nie mogło zabraknąć też studium przypadku – w tekście Magdaleny Rowińskiej przeczytać możemy o wpływie międzynarodowych zasad i wytycznych na budowanie katalogu centralnego NUKAT. W podobnej tematyce – formatów bibliograficznych i kartotek wzorcowych – wypowiada się Marcin Roszkowski, omawiając model publikowania danych Linked Data. Wszyscy autorzy podkreślają znaczenie normalizacji i standaryzacji dla jakości usług bibliotecznych oraz możliwości współpracy w skali lokalnej i międzynarodowej.

W dziale *Badania, teorie, opinie* Czytelnicy znajdą artykuł będący kontynuacją cyklu relacji z wizyt studyjnych w bibliotekach publicznych. Paulina Milewska, Magdalena Kokosińska i Aleksandra Marciniak prezentują sieć bibliotek miejskich we Wrocławiu. W *Komunikatach* publikujemy tekst Anny Karczewskiej o cyklu seminariów „Biblioteka Nowa”, którego inicjatorami są Goethe-Institut w Polsce, Instytut Książki i Biblioteka Narodowa, a w *Sprawozdaniach* – relację Agnieszki Adamiec z X Forum Młodych Bibliotekarzy „Zakochaj się w bibliotece”. Tym „romansowym” akcentem zachęcam Państwa do lektury normalizacyjnego numeru „Biuletynu EBIB”, zachęcając do przemyśleń nad standardami i ujednoceniem tego, co warto normalizować i do „pokochania” tych zasad i norm, które ułatwiają nam życie zawodowe.

Lidia Derfert-Wolf